

Familjerätt

[Familjerätt](#) - [Äktenskap](#) - [Sambo](#) - [Föräldrar och barn](#) - [Ordlista familjerätt](#) - [Svar till frågor](#)

Introduktion

Får vem som helst gifta sig? Vad innebär det att vara gift? Om man lever tillsammans med sin pojk- eller flickvän, spelar det någon roll rent juridiskt? Vem är förälder till ett barn och vad innebär det? Vem ska barnet bo hos efter en skilsmässa/separation?

Alla dessa frågor och liknande behandlas inom det område i juridiken som kallas **familjerätt**.

Familjerätt handlar om rättsförhållanden mellan personer som på ett eller annat sätt står i en familjerelation till varandra. Det kan vara att två personer lever i en parrelation, antingen som **gifta** eller som **samboende**. Men det handlar också om relationen mellan **föräldrar och barn**. Därför brukar man dela upp familjerätten i två delar, regler som handlar om:

- Samlevnadsformer (äktenskap och sambo),
- Förälder och barn.

Reglerna för dessa relationer går att hitta i tre olika lagar:

- [Äktenskapsbalk](#)
- [Sambolag](#)
- [Föräldrabalk](#)

Samlevnadsformer

I lag finns två former av samlevnad reglerad:

- Äktenskapet (lag: Äktenskapsbalk)
- Samboförhållandet (lag: Sambolag)

För att **ingå äktenskap** krävs att de som vill gifta sig uppfyller vissa krav. Det samma gäller för att **upplösa äktenskapet** (det som kallas skilsmässa – mer nedan).

För att **inleda ett samboförhållande** ställs det inte några formella krav som paret måste uppfylla annat än att man bor i det som klassas som ett gemensamt hem i en parrelation (inte som kompisar).

De stora skillnaderna mellan dessa två samlevnadsformer är hur **egendomsförhållanden** mellan paret regleras. Dvs, vem äger vad i relationen och framför allt, vem har rätt till vad efter en separation.

Dessutom spelar det mycket stor roll när en partner dör i en parrelation (mer om detta i avsnittet arvsrätt).

Oavsett om det är ett äktenskap eller ett samboförhållande som tar slut ska det, oftast, göras en **bodelning** (en uppdelning av parets egendomar). Den stora skillnaden mellan samlevnadsformerna handlar om vilken typ av egendom som ska ingå i en bodelning.

Föräldrar och barn

Utöver samlevnadsrelationer, i äktenskap eller samboförhållande, handlar familjerätten om relationen mellan föräldrar och barn.

Regler på detta område hittar man i främst i föräldrabalk (FB).

När ett par med barn separerar, är det flera aspekter inom familjerätten som måste beaktas för att säkerställa barnets välfärd och rättigheter. Här är några av de centrala begreppen:

Vårdnad:

- Vårdnad handlar om vem som har rätten och ansvaret att fatta beslut gällande barnets uppfostran, skolgång, medicinska beslut etc.
- Gemensam vårdnad är vanligt, vilket innebär att båda föräldrarna tillsammans fattar viktiga beslut om barnet.
- I vissa fall kan en förälder ha ensam vårdnad, om det bedöms vara i barnets bästa intresse.

Boende:

- Boendet handlar om var barnet ska ha sin huvudsakliga bostad.
- Barnet kan antingen bo växelvis hos båda föräldrarna eller ha sitt huvudsakliga boende hos en av dem.

Umgänge:

- Umgänget avser den tid barnet spenderar med den förälder som barnet inte bor hos huvudsakligen.
- Umgänget ska utformas utifrån vad som är bäst för barnet och kan vara flexibelt eller mer reglerat beroende på familjens behov och omständigheter.

Underhåll:

- Underhållsbidrag är pengar som den ena föräldern betalar till den andra för att bidra till barnets kostnader.
- Bidragets storlek varierar och beror på föräldrarnas ekonomiska situation och barnets behov.

Dessutom finns det i föräldrabalk bestämmelser om:

Omyndighet: Omyndiga personer, vanligtvis under 18 år, har inte fullständig rättshandlingsförmåga att ingå avtal. De representeras juridiskt av sina vårdnadshavare eller förmyndare.

Förmyndarskap: Förmyndarskap innebär att en person (förmyndaren) utses för att ta hand om och representera en omyndig person eller en person som inte kan ta hand om sina egna angelägenheter på grund av ålder, sjukdom eller andra orsaker. Förmyndaren har ansvaret att skydda den omyndiges rättigheter och tillgångar och fatta beslut som är i den omyndiges bästa intresse. För det mesta är det föräldrarna till barnet som är förmyndare.

From:

<https://juridik.kristiansen.nu/> - Juridik på gymnasiet

Permanent link:

<https://juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=familjeraett:introduktion&rev=1701340701>

Last update: **2023/11/30 10:38**

